

Nr 177.

Av herr Skoglund i Umeå m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag dels till avlöningar till befattningshavare å lots- och fyrstaten, dels ock till säkerhetsanstalter för sjöfarten.

I statsverkspropositionen, bil. 12 punkt 55, avseende avlöningar till befattningshavare å lots- och fyrstaten, anmäles bl. a. ett av lotsstyrelsen framlagt förslag om ökad kompensationsledighet åt de å fyrplatserna tjänstgörande befattningshavarna. Enligt förslaget skulle dessa erhålla sådan ökning av det antal fridagar, vilka utgå såsom kompensation för att den i avlöningsreglementet angivna tjänstgöringsfriheten å minst varannan sön- och helgdag som regel icke kan medgivas, att antalet dylika fridagar komme att utgöra ungefär hälften av antalet sön- och helgdagar under ett år. Dessutom borde, i motsats till vad nu är fallet, även extra tjänstemän och aspiranter komma i åtnjutande av kompensationsledighet. Genomförandet av förslaget skulle föranleda viss merkostnad för avlöande av vikarier, av lotsstyrelsen beräknad till 25 000 kronor.

Frågan om fyrplatspersonalens kompensationsledighet upptogs av lotsstyrelsen även vid beräkningen av avlöningsanslaget för innevarande budgetår, vilket dock icke i statsverkspropositionen till 1948 års riksdag föranledde annat uttalande av departementschefen än att denne icke kunde tillstyrka »att ytterligare medel anvisas för att möjliggöra att den s. k. kompensationsledigheten för personalen vid fyrplatserna utvidgas». När lotsstyrelsen nu återkommit till frågan har styrelsen, vars förslag framlagts efter förhandlingar med vederbörlig personalorganisation, understrukt att med förslagets genomförande icke längre bör anstå. Departementschefen har emellertid icke heller denna gång ansett sig kunna biträda lotsstyrelsens förslag. Frågans lösning har ställts på framtiden under hänvisning till att chefen för finansdepartementet tillkallat utredningsmän för att utreda frågan rörande arbete på s. k. obekvämt arbetstid. Resultatet av denna utredning, som förutsattes komma att även behandla frågan om kompensationsledighet för fyrpersonalen, anses böra avvaktas.

I statens allmänna avlöningsreglemente (Saar), 10 § 3 mom., stadgas, att »där arbetets behöriga gång kräver tjänstgöring å sön- eller helgdag, skall tjänsteman, om ej vederbörande myndighet av särskilda skäl annorlunda bestämt, beredas frihet från sådan tjänstgöring minst varannan sådan dag». Stadgandet, till vilket motsvarighet fanns i tidigare gällande avlöningsförfattning, är sålunda icke ovillkorligt, och i här avsedda fall har

på grund av de speciella förhållandena sådan ledighet som regel icke alls ifrågakommit. Syftet med avlöningsreglementets bestämmelser på denna punkt är emellertid att tillförsäkra befattningshavarna ett visst minimum av sön- och helgdagsledighet. Ansvaret för att tjänstgöringen ordnas på sådant sätt åvilar i första hand vederbörande myndighet, och stadgandet har givits sådan utformning, att möjlighet skall finnas att anföra besvär, därest helgdagstjänstgöring uttages i för stor utsträckning. Såvitt gäller personalen å fyrplatserna föreligga sådana organisatoriska förhållanden, att myndigheten måst söka andra utvägar för att förminska olägenheterna av den praktiskt taget obligatoriska sön- och helgdagstjänstgöringen för personalen. För närvarande medgives kompensationsledighet högst fyra dagar per kalenderkvartal, vilket innebär att kompensationen motsvarar allenast hälften av det minimiantal sön- och helgdagar, som normalt skola vara tjänstefria.

Principen om kompensationsledighet åt fyrplatspersonalen är sålunda godtagen. Då avlöningsreglementet icke innehåller några regler om sådan ledighet, gäller frågan formellt icke tillämpning av fastställda anställningsvillkor. Lotsstyrelsens förslag måste emellertid anses stå i full överensstämmelse med avlöningsreglementets andemening. Dess genomförande kan visserligen ur strängt formell synpunkt uppfattas som ett föregripande av den av departementschefen åberopade utredningens arbete, men det kan förutsättas, att den föreslagna lösningen ligger inom ramen för de anordningar, vilka torde bli följderna av nämnda utrednings förslag. Det är här nämligen endast fråga om att i någon mån kompensera en personalgrupp, som också i många andra avseenden än vad gäller sön- och helgdagstjänstgöring har stark kännning av de olägenheter, som sammanhännga med begreppet obekväm arbetstid. Då vederbörande myndighet funnit det möjligt att ordna kompensationsledighet, som ungefär motsvarar den normala minimiledigheten från sön- och helgdagstjänstgöring för andra grupper statsanställda, synes det icke rimligt att avstå härifrån av den anledningen, att utredning pågår om en, som man bör kunna förutsätta, mera tillfredsställande och slutgiltig lösning av med den obekväma arbetstiden sammanhängande problem. Ett dylikt uppskov synes vara så mycket mindre motiverat som den nu föreslagna dellösningen föranleder förhållandevis små kostnader. En möjlighet att täcka dessa utan att samtidigt överskrida det för lots- och fyrstaten upptagna totala anslaget synes föreligga, därest man tillåte, att ifrågavarande kostnader finge överföras från det under bil. 12 till 1949 års statsverksproposition Tionde huvudtiteln, Lotsverket: säkerhetsanstalter för sjöfarten punkt 57 g. upptagna anslaget på 30 000 kr. Sistnämnda anslag avser att bestrida kostnaderna för säng- och möbelutrustning åt vikarierande biträden, ett ändamål, som förefaller näraliggande det av oss angivna.

Under hänvisning till det ovan anförda få vi därför hemställa,

att riksdagen ville besluta,

dels att minska det under Tionde huvudtiteln punkt 57 g. Säkerhetsanstalter för sjöfarten (anskaffning av säng-, möbel- och servisutrustning för tillfälliga biträden vid vissa fyrplatser) upptagna anslaget till 10 000 kronor;

dels ock att under Tionde huvudtiteln punkt 55 Lotsverket: Avlöningar till befattningshavare å lots- och fyrstaten uppföra ett nytt anslag å 20 000 kronor för bestridande av kostnaderna för fyrpersonalens kompensationsledighet.

Stockholm den 22 januari 1949.

Gösta Skoglund.

Hans Levin.

Carl E. Johansson

i Torp.
